

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Grzegorzczak

w sprawie **M. S.**

w sprawie odszkodowania i zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 14 stycznia 2016 r.,

kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy,

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 9 kwietnia 2015 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego

z dnia 24 listopada 2014 r.

**oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, obciążając
skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W sprawie niniejszej wnioskodawca wystąpił w maju 2014 r. o zasądzenie mu od Skarbu Państwa kwoty 280.000 zł tytułem odszkodowania oraz kwoty 300.000 zł tytułem zadośćuczynienia za szkodę i krzywdę wyrządzoną mu niesłusznym tymczasowym aresztowaniem, jakie miało miejsce od dnia 12 marca 2002 r. do dnia 29 marca 2002 r. Aresztowanie to nastąpiło w sprawie, w której prokurator, w maju 2002 r., wystąpił w stosunku do wnioskodawcy z aktem oskarżenia, zarzucając mu popełnienie przestępstw z art. 276 i 284 § 2 k.k. W grudniu 2009 r. został on uniewinniony od pierwszego z tych zarzutów i nieprawomocnie skazany za drugie z tych przestępstw na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jednakże w wyniku apelacji i

uchylenia w tym zakresie tego wyroku, w grudniu 2013 r. został on uniewinniony także od popełnienia drugiego z zarzucanych mu przestępstw.

Po rozpoznaniu wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie, Sąd Okręgowy w Z., zasądził na rzecz wnioskodawcy jedynie kwotę 7.000 zł tytułem zadośćuczynienia, a w pozostałym zakresie żądania wniosku oddalił. Od orzeczenia tego apelował wnioskodawca poprzez swojego pełnomocnika, podnosząc zarzuty obrazy art. 452 § 4 k.p.k. w zw. z art. 445 § 1 k.c. oraz w zw. z art. 361 § 1 k.c., a także art. 322 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k., jak również błąd w ustaleniach faktycznych oraz obrazę art. 424 § 1 k.p.k. Po rozpoznaniu tego środka odwoławczego, Sąd Apelacyjny, zaskarżonym obecnie wyrokiem, zmienił orzeczenie Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że podwyższył kwotę przyznanego zadośćuczynienia do 15.000 zł, a w pozostałym zakresie orzeczenie to utrzymał w mocy.

W kasacji wywiedzionej od wyroku Sądu odwoławczego, pełnomocnik wnioskodawcy, skarżąc to orzeczenie w zakresie pkt II części dyspozytywnej, tj. w zakresie, w jakim utrzymał on w mocy orzeczenie Sądu pierwszej instancji, zarzucił: a) obrazę art. 424 § 1 k.p.k., przez sporządzenie uzasadnienia w sposób uniemożliwiający stwierdzenie, które zdarzenia w życiu wnioskodawcy pozostają w adekwatnym związku przyczynowo – skutkowym z oczywiście niesłusznym zastosowaniem wobec niego tymczasowego aresztowania, a także b) naruszenie art. 410 k.p.k. przez sporządzenie uzasadnienia nieuwzględniającego całokształtu ujawnionych w toku rozprawy głównej okoliczności, a na wypadek nieuwzględnienia tych zarzutów nadto c) obrazę art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 361 § 1 k.c. oraz art. 445 § 1 k.c. przez przyjęcie, że między zastosowaniem środka zapobiegawczego a rozkładem pożycia małżeńskiego i utratą przez jego żonę zaufania do niego, nie zachodzi związek przyczynowy oraz d) naruszenie art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 445 § 1 k.c. przez przyjęcie, że suma 15.000 zł jest sumą odpowiednią za krzywdę doznaną wskutek tego aresztowania. Wywodząc w ten sposób, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. W odpowiedzi na tę kasację, prokurator Prokuratury Apelacyjnej wniosła o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Rozpoznając tę kasację, Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja ta jest rzeczywiście bezzasadna i to w stopniu oczywistym, stąd jej rozpoznanie na posiedzeniu, o jakim mowa w art. 535 § 3 k.p.k.

Już na wstępie należy zauważyć, że wskazując w tej skardze, iż przedmiotem zaskarżenia jest jedynie pkt II wyroku Sądu Apelacyjnego, a więc rozstrzygnięcie o utrzymaniu w mocy wyroku Sądu *meriti* w części nie dotyczącej podniesionej przez ten Sąd kwoty samego zadośćuczynienia, autor kasacji stawia jednocześnie zarzut naruszenia określonych przepisów k.p.k. i k.c. przez uznanie owej podwyższonej kwoty zadośćuczynienia za odpowiednią, a więc kwestionuje jednak również pkt I skarżonego wyroku, ustalający nową, wyższą wysokość tego zadośćuczynienia. W uzasadnieniu tego zarzutu podnosi jednak jedynie, że przyznaną kwotę uznać należy za symboliczną, pomijając przy tym całkowicie wywody Sądu odwoławczego, który szczegółowo wypowiedział się w kwestii zarówno nieadekwatności zadośćuczynienia przyznanego przez Sąd pierwszej instancji, jak i powodów, z jakich uznał, że kwota 15.000 zł za okres 17 dni pozbawienia wolności stanowi kwotę odpowiednią z uwagi na stopień uciążliwości i stopień obciążenia psychicznego wnioskodawcy (str. 7-8 uzasadnienia tego wyroku).

W tym miejscu należy także podnieść, że przedmiotem kasacji mogą być jedynie rażące naruszenia prawa, jakie miały miejsce przed Sądem odwoławczym. Nie można tym samym ponawiać zarzutów stawianych w zwykłym środку odwoławczym, jeżeli jednocześnie nie zarzuca się wyrokowi Sądu drugiej instancji, aby nie rozpoznał któregoś z zarzutów odwoławczych, bądź też rozpoznał go niewłaściwie. W niniejszej kasacji jej autor nie podnosi bynajmniej, aby Sąd drugiej instancji nie uwzględnił zarzutów podnoszonych w apelacji, a więc by doszło tu do naruszenia art. 433 § 2 k.p.k., ani też, aby obraził art. 457 § 3 k.p.k., czyli nie wypowiedział się w sposób wymagany przez ten przepis, dlaczego nie podziela zarzutów odwoławczych. Podnosi natomiast, podobnie jak w apelacji, naruszenia art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 361 § 1 k.c. oraz w zw. z art. 445 § 1 k.c. Tyle tylko, że ogranicza je obecnie jedynie do kwestii związanej ze stosunkami między małżonkami po zastosowaniu tymczasowego aresztowania. Czyni to jednak w sytuacji, gdy Sąd odwoławczy podzielił w tej materii wywody Sądu *meriti*, wskazujące że stosunki te popsuły się dopiero w kilka lat po zwolnieniu

wnioskodawcy z tymczasowego aresztowania i jego wyjeździe do Holandii, z podaniem przy tym własnej argumentacji. W kasacji nie zarzuca jednak, aby Sąd odwoławczy w tej materii obraził art. 457 § 3 k.p.k. W konsekwencji podnoszone w tej kasacji, a wskazane wyżej naruszenia, w ogóle *de facto* nie miały miejsca.

Jeżeli zaś chodzi o dwa pierwsze zarzuty, to należy zauważyć, że nie można w żadnej mierze zarzucić Sądowi odwoławczemu obrazy art. 410 k.p.k., który skarżący wiąże znów z kwestią rozpadu małżeństwa wnioskodawcy, jeżeli uwzględni się, że Sąd ten miał na uwadze ustalenia poczynione przez Sąd *meriti* i wskazywał, dlaczego – z uwagi na moment i okoliczności, w jakich doszło do rozpadu małżeństwa – nie można wiązać tego faktu z tymczasowym aresztowaniem sprzed kilku lat. Nie ma także żadnych podstaw do wysuwania pod adresem Sądu Apelacyjnego zarzutu naruszenia art. 424 § 1 k.p.k., jako że z uzasadnienia jego wyroku – wbrew twierdzeniom skarżącego – wynika jednak, jakie zdarzenia z życia wnioskodawcy zostały wzięte pod uwagę, jako pozostające w związku przyczynowo - skutkowym z tymczasowym aresztowaniem, przy ustalaniu nowej wysokości zadośćuczynienia. Są to bowiem te same okoliczności, jakie przyjął Sąd pierwszej instancji, a które tylko – jak podkreślił Sąd Apelacyjny – zostały niedostatecznie ocenione. Był to zatem – jak wskazano – fakt braku wcześniejszych konfliktów z prawem, osadzenie go w warunkach izolacji w towarzystwie osób, co do których mógł zasadnie przypuszczać, że wywodzą się ze środowiska kryminogennego, przebywanie w wieloosobowej celi oraz wpływ tego osadzenia na stosunek do wnioskodawcy i opinie o nim innych osób. Tym samym również i te zarzuty są całkowicie bezzasadne, a podnoszone naruszenia w realiach tej sprawy miejsca nie miały.

Powyższe wskazuje, że wszystkie zarzuty tej skargi podnosiły uchybienia, które w postępowaniu tym miejsca w ogóle nie miały, a zatem jest to kasacja niezasadna w oczywistym stopniu. Oddalając ją z tego powodu, mając na uwadze sposób formułowania jej zarzutów, i to już po 20 latach od powrotu kasacji do polskiego procesu karnego, Sąd Najwyższy zdecydował o sporządzeniu z urzędu pisemnego uzasadnienia tego orzeczenia. W związku z oddaleniem tej kasacji, obciążono również skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego, stosownie do wymogów art. 637a w zw. z art. 636 § 1 k.p.k., mając na uwadze, że

odmiennie niż w samym postępowaniu o odszkodowanie i zadośćuczynienie, postępowanie kasacyjne, jako postępowanie nadzwyczajne, nie jest wolne od kosztów sądowych. Z uwagi na to, że w sprawie tej uiszczono już opłatę od kasacji, obciążenie owymi kosztami dotyczy jedynie wydatków postępowania kasacyjnego.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak na wstępie.

kc